

รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

A Model for Administration of Private School Promotion Section under
Primary Education Service Areas Office

สุริชา ชาตสุทธิ¹, อนุชา กอนพวง², ฉลอง ชาตรุประจิwin³, ปกรณ์ ประจันบาน⁴

Suricha Chadsuthi, Anucha Kornpuang, Chalong Chatruprachewin, Prakorn Prachanban

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน 2) การสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการยกย่องรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน 3) การประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ด้วยการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และการประเมินเอกสาร โดยกลุ่มผู้ประเมิน จำนวน 60 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาศภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและ

¹ นิสิตระดับการศึกษาอวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ 6) งานส่งเสริมการนิเทศการศึกษสถานศึกษาเอกชน และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน (Planning) 2) ด้านการจัดองค์กร (Organizing) ได้แก่ (1) การปฏิบัติงานระดับกลุ่ม และ (2) การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ ประกอบด้วย (2.1) แผนพัฒนาบุคลากรกลุ่ม (2.2) แผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเอกชน (2.3) แผนปฏิบัติการประจำปี (2.4) การกำกับติดตามและประเมินการบริหารงานสถานศึกษาเอกชน (2.5) การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน (2.6) แผนการนิเทศการศึกษา (2.7) แผนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน (2.8) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 3) ด้านการนำ (Leading) 4) ด้านการติดตามตรวจสอบประเมิน (Checking) และผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเหมาะสมในอยู่ในระดับมาก

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มผู้ประเมินมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การบริหารงานกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สถานศึกษาเอกชน

Abstract

The main purpose of this research was to present a model for administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office. The specific purposes were to study education network and processes of the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office and to evaluate the model of the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office. Research and development methodology were applied. The research followed 3 steps ; 1) studying education network and processes of the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office by synthesis of documents and related researches on private schools administration and interviewing 16 stakeholders and 4 experts, 2) constructing the model for administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office by drafting the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office and inspect suitability of the drafted model by focus group discussion of 12 experts and 3) evaluating the feasibility and usefulness of the model for administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office by public hearing of 60 participants.

The research findings were as follows:

1. Education network and administrative processes of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office comprised 2 parts ; part 1, work network of the administration of private schools and part 2, administration processes of private school promotion group.

2. The model for the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office comprised 2 parts ; Part 1, networks of private school promotion group comprised 1) promotion and Information of private school promotion group, 2) promotion and implementation of change of private school promotion group, 3) promotion of the development of education quality of private school promotion group, 4) promotion of Personnel Management of private school promotion group, 5) promoting the welfare fund contributions of private school promotion group and 6) education supervision of private school promotion group. Part 2 organization management comprised 1) group working, 2) integrated operations consisted of 2.1 personnel development plan of private school promotion group, 2.2) personal development plan of private school promotion group, 2.3) annual operation plan of private school promotion group, 2.4) monitoring and evaluating the administration of private school promotion group, 2.5) establishing network centers for exchanging learning of private school promotion group, 2.6) educational Supervision Plan of private school promotion group, 2.7) educational evaluation plan of private school promotion group, 2.8) annual action report, 3) Leading and 4) checking. The experts indicated that the model for the administration of private school promotion group was at a high level.

3. The result of the evaluation of the constructed model for administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office indicated that feasibility and usefulness of the administration of Private School Promotion Section under Primary Educational Service Areas Office was at a high level.

Key words : Administration of Private School Promotion Section , Private school

ความเป็นมาของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ได้เกิดขึ้น โดยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งหวังจะยกระดับ การศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน จึงกำหนดให้มีการ ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ คือปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูป ระบบบริหารและการจัดการศึกษา ปฏิรูปครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ เคยมีมาก่อนของการศึกษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ได้หลอมรวม หน่วยงานทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเดียวกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโครงสร้างใหม่เป็นระดับ กระทรวงและระดับเขตพื้นที่ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มีโครงสร้างภารกิจโดยแบ่งเป็น

7 กลุ่มตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2553 หน้า 40) และกำหนดให้กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็น ส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนที่อยู่ในจังหวัดนั้น มีภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษาเอกชนที่จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีขอบข่ายภารกิจงานของกลุ่ม ส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน 5 ด้านประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา เอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคล ของสถานศึกษาเอกชน และ 5) งานส่งเสริมด้านการ อุดหนุนกองทุนสวัสดิการ

จากการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ ด้านทั้งด้านการ ปรับโครงสร้าง ด้านกฎ ระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ทำให้การส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุดังกล่าวส่งผลให้ สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และบุคลากร

เกิดความสับสนในหน้าที่ทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น ความซับซ้อนของโครงสร้างการบริหารงาน ความไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดความชัดเจนในการงาน บุคลากรขาดความตระหนักในหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548 หน้า 82 - 86) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน พบว่ามีปัญหาดังนี้ 1) ปัญหาการประสานงาน การสั่งการ และบริการในสถานศึกษาเอกชน เกิดความสับสนและล่าช้า 2) ปัญหาที่เกิดจากการใช้กฎหมายที่ไม่ทันสมัย 3) ปัญหานโยบายของกระทรวงศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุน 4) ปัญหาการให้เงินอุดหนุนแก่โรงเรียนเอกชน เหลือไม่เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ 5) ปัญหาเขตพื้นที่การศึกษามีดำเนินการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนเอกชนไม่ได้รับความสะดวก เกิดความล่าช้า สับสน เกิดปัญหาอุปสรรคในการทำงานหลาย และสอดคล้องกับสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการตัวแทนหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2551) สรุปได้ว่า สภาพปัญหาอุปสรรคของการจัดการศึกษาเอกชนของ เขตพื้นที่การศึกษา ปัจจุบันมีกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนครบทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแต่ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการกำกับติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชน และกำหนดให้กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นส่วนราชการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่กำหนดเป็นกลุ่มงานไว้เดิมยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเอกชนและไม่เอื้อต่อผู้รับผิดชอบให้มีความก้าวหน้า

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น กล่าวได้ว่า กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน นั้นมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการส่งเสริมสนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่เป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ถึงแม้ว่าจะเป็นภาระสนับสนุนสถานศึกษาของรัฐบาลหรือสถานศึกษาของเอกชน ผลที่ปรากฏ ก็คือ คุณภาพทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนคนไทยเช่นกัน ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนมีหลายประการที่ ทำให้

สถานศึกษาเอกชนเสียสิทธิ์ เสียโอกาส ไม่ทันต่อเหตุการณ์ บุคลากรของเขตพื้นที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการจัดการศึกษาเอกชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนมาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเอกชนเพราะเห็นว่าเป็นงานฝาก ไม่ใช่ภารกิจโดยตรงให้ความสำคัญการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาเอกชนน้อย ขาดการสนับสนุนด้านวิชาการ ทำให้มีปัญหาอุปสรรคมากโดยเฉพาะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การศึกษา จากการศึกษา พบว่า ยังไม่พบการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนที่ชัดเจน นอกจากนั้นงานด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนเป็นงานฝากหรือเป็นภารกิจรองของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และยังไม่ได้กำหนดแน่ชัดว่ารูปแบบการบริหารงานของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนนั้นควรเป็นเป็นอย่างไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและประสงค์ที่จะสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน โดยการพัฒนาขยายของการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน และกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยการดำเนินการวิจัย 2 ส่วน คือ 1) การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนและกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน โดยการศึกษาเอกสารเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) 2) การศึกษากระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน โดยการศึกษาสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 16 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured interview) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 จะนำไปสู่การดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยนำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 แล้ว มาสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 2 ส่วน คือ

1. การยกร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในส่วนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 2 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เมื่อดำเนินการยกร่างรูปแบบแล้ว จึงนำร่างรูปแบบฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อได้ร่างรูปแบบที่สมบูรณ์เพื่อนำไปสู่การวิจัยในส่วนที่ 2

2. การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในส่วนที่ 2 นี้ เป็นการนำร่าง

รูปแบบไปตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ประเด็นประกอบการสนทนากลุ่ม คือ ประเด็นความเหมาะสมของรูปแบบ และแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เมื่อดำเนินการตรวจสอบรูปแบบเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยดำเนินการสรุปข้อมูลตามความคิดเห็นและข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของรูปแบบเพื่อนำไปดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินรูปแบบโดยการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และการประเมินรูปแบบด้วยการประเมินเอกสาร ซึ่งกลุ่มผู้ประเมินเป็นผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 60 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จำนวน 15 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชนหรือผู้รับใบอนุญาต จำนวน 30 คน กลุ่มผู้ประเมินดังกล่าวได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการตามขั้นตอนข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการสรุป

ผลการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

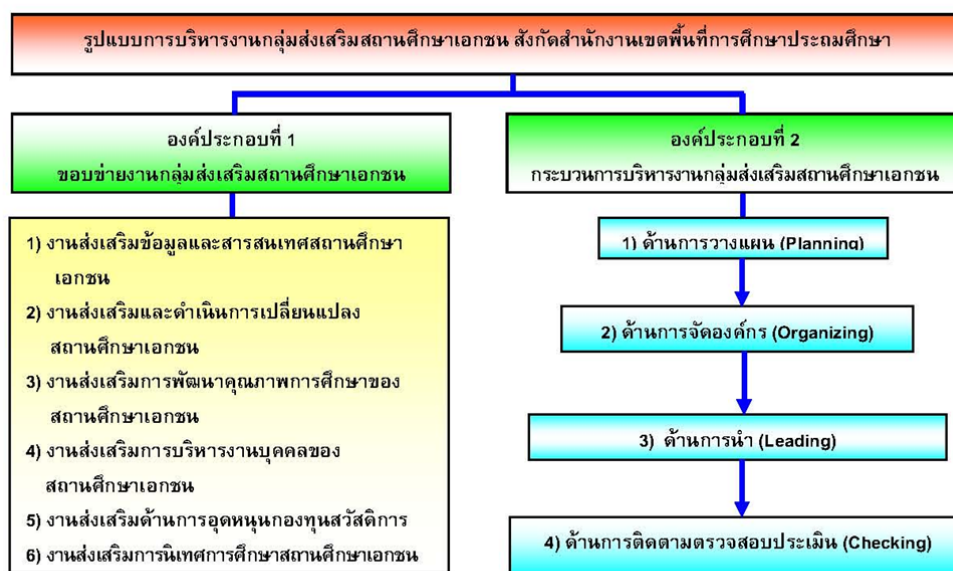
1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีขั้นตอนย่อย 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ในการดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 1 พบว่า ขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนมี 5 งาน ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน และ 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ และในส่วนกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน พบว่ามี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การติดตามตรวจสอบประเมินและควบคุม (Checking)

1.2 ผลการศึกษากระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จากการ

สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 2 พบว่า มีขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน 6 งาน ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ และ 6) งานส่งเสริมการนิเทศการศึกษา และในส่วนกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การติดตามตรวจสอบประเมินและควบคุม (Checking)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำร่างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และมีองค์ประกอบของรูปแบบจำนวน 2 องค์ประกอบ ดังภาพ 1



ภาพ 1 รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากภาพ 1 แสดงรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีจำนวน 6 งาน ได้แก่ 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน มี 8 งานย่อย 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน มี 5 งานย่อย 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน มี 7 งานย่อย 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน มี 10 งานย่อย 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ มี 13 งานย่อย และ 6) งานส่งเสริมการนิเทศการศึกษาสถานศึกษาเอกชน มี 8 งานย่อย

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีจำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) มี 25 ข้อย่อย 2) การจัดองค์กร (Organizing) มี 2 ส่วน คือ 2.1) การปฏิบัติงานระดับกลุ่ม มี 25 ข้อย่อย 2.2) การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ มี 8 ข้อย่อย 3) การนำ (Leading) มี 20 ข้อย่อย และ 4) การติดตามตรวจสอบประเมิน (Checking) มี 19 ข้อย่อย

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ประเมินมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบ มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ อภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จำนวน 6 งาน ได้แก่ 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ ในการศึกษาขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนนั้น **ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีงานเพิ่มอีก 1 งาน คือ 6) งานส่งเสริมการนิเทศการศึกษาสถานศึกษาเอกชน** ซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาเอกชนจะต้องมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการบริหารและการดำเนินการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นเพื่อการเตรียมการรับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ประกาศเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 ให้มี 7 กลุ่ม คือ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา **กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา** กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ และกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ซึ่งมีขอบข่ายภารกิจ 5 งาน คือ งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชนและงานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ มีอำนาจหน้าที่ในการ กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงกิจการโรงเรียนเอกชน ดำเนินการเกี่ยวกับการสงเคราะห์และเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและที่กฎหมายอื่นกำหนด ดำเนินการอื่นเกี่ยวกับงานการศึกษาเอกชนตามที่กฎหมายกำหนด ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่

เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวโดยสรุปได้ว่า งานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นงานที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาของเอกชนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ไปสู่การศึกษาตลอดชีพ นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่งเสริมสุขภาพกายและจิตให้สมบูรณ์ จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษาที่จะเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนปกติ ด้วยโอกาส พักการ และมีความสามารถพิเศษ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน อันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายการจัดการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญ เป็นงานที่มีลักษณะสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการและอื่น ๆ องค์กรประกอบที่

2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การติดตามตรวจสอบประเมิน (Checking) อาจกล่าวได้ว่าแนวทางการบริหารงานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งซึ่งมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงร่วมกัน เพื่อให้บรรลุภารกิจหรือวัตถุประสงค์ดังกล่าว อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการวางแผน การจัดองค์กร การนำและการติดตามตรวจสอบ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีระบบ จะส่งผลให้การบริหารงานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2545, หน้า 3 - 5) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร วิทย์อุดม (2550, หน้า 1-2) กล่าวโดยสรุปได้ว่า

การบริหารเป็นศาสตร์ เพราะหลักการบริหารเป็นการนำความรู้มาประกอบรวมเป็นระบบ มีหลักการ มีกฎเกณฑ์ ทฤษฎีได้รับการศึกษาค้นคว้า และการบริหารเป็นศิลป์ เพราะเป็นการใช้ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และการตัดสินใจโดยพยายามผสมผสานความสามารถต่าง ๆ รวมทั้งหลักและทฤษฎีที่ได้ศึกษามานำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ ดีโจน (Dejon, 1978, p. 4) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริการและการเป็นตัวแทน

2. การสร้างรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการศึกษาที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากความสำคัญของการบริหารงานส่งเสริมการจัดการศึกษาสถานศึกษาเอกชนเกิดจากความก้าวหน้าของวิทยาการ เทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ ๆ การแข่งขัน การทำธุรกิจ วิถีชีวิต และความต้องการของคนในสังคม ทำให้เกิดความรู้ เครื่องมือและวิธีการที่จะควบคุมหรือกำหนดสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้องค์กรมีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี องค์กรและบุคลากรสามารถที่จะปรับตัวและตอบรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้น ในการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนตามขอบข่ายงานทั้ง 6 งาน ประกอบด้วย 1) งานส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน 2) งานส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) งานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน 5) งานส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ และ 6) งานส่งเสริมการนิเทศการศึกษาสถานศึกษาเอกชนเป็นการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานที่ชัดเจนและ

มีความครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน แต่ละด้านมีความจำเป็นและสำคัญต่อการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนให้มีการดำเนินงานเพื่อ คุณภาพผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาของเอกชนในทศวรรษหน้า กล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐควรจะกำหนดนโยบายการส่งเสริมบทบาทในการจัดอาชีวศึกษาเอกชน ดังนี้ 1) โรงเรียนเอกชน ควรจะมีอิสระในการบริหารจัดการ 2) การอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริมด้านต่าง ๆ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดระบบบริหารจัดการและระบบงานให้เกิดความคล่องตัว ทันต่อเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ 4) พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเพียงพอในการที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ 5) ให้มีความสำคัญกับเรื่องคุณภาพและสร้างเอกลักษณ์ของโรงเรียนให้โดดเด่น 6) สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง โรงเรียนอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของศิริลักษณ์ คอมนันท์ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเงินเพื่อการศึกษา สรุปได้ว่า งบประมาณเพื่อการศึกษาที่จัดสรรระหว่างประเภทและระดับการศึกษา ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายทางด้านประสิทธิภาพ ความเสมอภาคในโอกาส และความเป็นธรรม เพราะสัดส่วนของงบประมาณสำหรับอุดมศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับมัธยมศึกษามีอัตราที่แตกต่างกันสูงมาก และได้เสนอแนะให้มีการจัดสรรเงินจากรัฐให้แก่สถานศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ในลักษณะเงินก้อน หรือ เงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grant) เพื่อเพิ่มความคล่องตัว และกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน และการปรับปรุงคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) งบประมาณขั้นพื้นฐาน (Basic Subsidy) ที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) งบประมาณเสริม (Equalizing Amount) สำหรับเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กยากจน และเด็กในสภาวะลำบาก โดยจัดสรรให้กับผู้เรียนโดยตรง หรือให้กับสถานศึกษาตามจำนวนผู้เรียนที่มีลักษณะนี้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีการแข่งขันกันรับเด็กกลุ่มนี้แทนการแข่งขันรับเด็กรวยอย่างในปัจจุบัน 3) งบประมาณที่แปรผันตามระดับการมีส่วน

ร่วมของท้องถิ่น เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ ควรแปรผันตามฐานะและความสามารถของท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน สรุปได้ว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2546-2555 โรงเรียนเอกชนมีแนวโน้มว่า อาจจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สูงถึง 328,897.23 ล้านบาท ถ้าหากแนวโน้มค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านการศึกษายังเป็นไปตามแนวโน้มเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ เป็นเงินอุดหนุนรายหัวมากที่สุด เงินอุดหนุนรายหัวมีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนเป็นอย่างมาก เพราะโรงเรียนนำไปใช้จ่ายในส่วนของเงินเดือนบุคลากร และจัดซื้ออุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ส่วนในเรื่องของความเสมอภาคในการให้เงินอุดหนุนรายหัวเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนรัฐ กับโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่เท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ การส่งเสริมการศึกษาเอกชนดังกล่าวจะต้องมีแนวทางการบริหารงาน ที่สามารถนำมาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดกระบวนการในการบริหารงานที่ดี และมีกระบวนการบริหารงานอย่างมีระบบ มีความเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำ 4) การติดตามตรวจสอบประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรัตน์ ศรีดาเดช (2549, หน้า 9-10) กล่าวโดยสรุปได้ว่า 1) การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่มากับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพออยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก 2) จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านการบริหารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น 3) การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ (Technology) ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น 4) การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า 5) การ

บริหารจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของ เดสส์เลอร์ (Dessler, 2002) กล่าวโดยสรุปได้ว่า กรอบการจัดการ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การขึ้นนำ 4) การควบคุม สอดคล้องกับแนวคิดของ روبินส์และคัลเทอร์ (Robbins and Coulter, 2002, pp. 176, 180) กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การนำในการบริหารจัดการ 4) การควบคุม

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

ในภาพรวม ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จึงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมในการบริหารงานทั้ง 6 งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชัย ฤชุพันธุ์ และคณะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบระบบงบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ว่า หากรัฐต้องการให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น รัฐควรจะดำเนินการ ดังนี้ 1) ยกเลิกเพดานค่าธรรมเนียมการเรียนและการให้เงินอุดหนุนสำหรับโรงเรียนเอกชน 2) ยกเลิกกฎระเบียบข้อบังคับ วิธีปฏิบัติและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การควบคุมเพดานค่าธรรมเนียมการเรียน การบริหารจัดการในโรงเรียน 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบัน/องค์กรต่าง ๆ ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามศักยภาพและความสามารถ 4) ยกเลิกการอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้กับนักเรียนทุกคน และให้ผู้มีความสามารถในการจ่าย ได้รับการชำระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรหลานตนเอง โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อที่รัฐจะได้ใช้งบประมาณที่มีอย่างจำกัดมาสนับสนุนและอุดหนุนค่าใช้จ่ายอย่างเต็มที่ให้กับผู้เรียนในกลุ่มด้อยโอกาสและขาดแคลนทุนทรัพย์เท่านั้น 5) ให้มีการจัดตั้งงบประมาณสำหรับการพัฒนาครู เพื่อ

ยกระดับความสามารถและวิทยฐานะของครู โดยจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนรายหัวตามจำนวนครูในโรงเรียน และกระจายอำนาจให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ารับการอบรมและพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ ประทีป วิเศษสุวรรณ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 กล่าวโดยสรุปได้ว่า 1) ปัจจัยการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมผู้นำทางการบริหาร พฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการและพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ วิวัฒนาการของโรงเรียนและการประสานงานเพื่อความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารการศึกษา ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมผู้นำทางการบริหาร พฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนและปัจจัยด้านขนาดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอย่างมีนัยสำคัญ 4) ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนและปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการบริหารคือพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการและพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่าขอบข่ายงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน จากเดิมมี ขอบข่ายงาน 5 งานนั้นยังไม่ครอบคลุมภารกิจของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน มีภารกิจในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษานั้น งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา แต่ที่ผ่านมาภารกิจในด้านงานนิเทศการศึกษาไม่มีในขอบข่ายงาน จึงทำให้ขาดการส่งเสริมงานด้านวิชาการและ การนิเทศการศึกษา สถานศึกษาเอกชนขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนมีขอบข่ายงานใหม่เพิ่มเติมอีก 1 งาน คืองานส่งเสริมการนิเทศ

การศึกษาสถานศึกษาเอกชน ก็จะส่งผลให้มีการดำเนินงานตามภารกิจที่ชัดเจน มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาในด้านงานวิชาการ การนิเทศการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งนับว่าเป็นขอบข่ายภารกิจใหม่ของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ในการที่จะช่วยสถานศึกษาเอกชนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น สำหรับกระบวนการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน อาจเนื่องมาจากเดิมไม่มีขั้นตอนการบริหารงานที่ชัดเจน กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่จะทำงานตามที่ได้รับคำสั่ง และการมอบหมายจากหน่วยงาน จึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนมาก การดำเนินงานล่าช้า มีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน หากมีการกำหนดกระบวนการบริหารงานที่ชัดเจน 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การติดตามตรวจสอบและประเมิน (Checking) จะส่งผลให้กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนมีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาต่างๆในการปฏิบัติงานก็จะลดลง ส่งผลให้สถานศึกษาเอกชนได้รับการอำนวยความสะดวกตลอดจนการประสานงานจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำรูปแบบฯ ไปนำเสนอต่อสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อทบทวนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ อัตรากำลังและแนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรปรับโครงสร้างขอบข่ายงานของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนให้สอดคล้องกับผลการวิจัยเพื่อทำให้เกิดความเหมาะสมกับภารกิจของกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ในการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความพร้อมและสมัครใจเพื่อทดลองใช้รูปแบบแล้วประเมินประสิทธิผลในการนำไปปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

2) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เพื่อให้ผู้ที่มีเกี่ยวข้องนำแนวทางการบริหารงานกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนไปพัฒนาการงานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน และให้การสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ให้สามารถปรับตัวและมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการที่มีระบบมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545). *ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2548). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพมหานคร : ธีระฟิล์มและไซเทกซ์ .
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทยวิสุทธิ์.
- สิริลักษณ์ คอมนันท์. (ม.ป.ป.). *รายงานผลการวิจัย เรื่อง การเงินเพื่อการศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555. จาก <http://www.onec.go.th>

- สมชัย ฤชุพันธุ์, สฤณี อาชวานันทกุล และณัฐพงษ์ ดำรงรัตน์. (2550). รายงานผลการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบระบบงบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555. จาก <http://www.onec.go.th>
- สุรัตน์ ศรีดาเดช (2549). การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2551). สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้แทนหัวหน้ากลุ่มส่งเสริม สถานศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4 ภูมิภาค. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รายงานผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : פרקหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน. กรุงเทพฯ : פרקหวานกราฟฟิค.

Dejon, William L. (1978). *Principles of management: Text&cases*. Menlo Park, California: The Benjamin Cummings.

Dessler, Gary. (2002). *A Framework for Management*. (2nd ed). New Jersey : Pearson Education

Robbins and Coulter. (2002). *Management* (7th ed). New Jersey : Prentice Hall.